

יום	יום לחודש	יום מוה"ר	ליקוטי	ליקוטי	מסנה	חיי	שולחן
שבת	כ"ב	יב:	קלו	חורה	תקפא-ב	ז' ח'	עירק
א	כ"ג	יג:	קלח	כא:	תקפג-ב	ט' י'	
ב	כ"ד	יד:	קלט	כב:	תקפד-ב	י"א א'	
ג	כ"ה	יד:	קמ	כג:	תקפז-ב	ב' ג'	
ד	כ"ו	יד:	קמא	כג:	תקפז-ב	ד' ה'	
ה	כ"ז	טו:	קמב	כג:	תקפז-ב	ו' ז'	
ו	כ"ח	טו:	קמג	חורה	תקפז-ב	ח' ט'	

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

431 | פרשת עקב | כ"ב אב תשפ"ה

דבר המערכת

עוד פחות מארבעים יום עומדים אנו לפני כס המשפט לפני מי שאמר והיה העולם. מה נורא יום הדין הלזה ומי יכילנו. אמנם, בחסדי ה' זכינו להמתקה הנפלאה על ידי שאנו באים אל רבינו הקדוש בראש השנה, וכמו שגילה ש"על ידי שנסועים על ראש השנה לצדיקים אמתיים על ידי זה נמתקים כל הדינים שבעולם, וזה צריכים בראש השנה על כן נוסעים על ראש השנה דייקא" (קיצור ליקוטי מוה"ר, סא-ס).

אך בהכרח שגם ההכנות לנסיעה יהיו בכשרות, ובהתחברות למה שאנו רוצים לקבל שם בימים קדושים אלו. אחד מעיקרי הדברים שרבינו הקדוש גילה על מהות קדושת הקיבוץ הקדוש אצלו בראש השנה הוא תיקון האמונה! "כי על ידי שמתקבצים אצל צדיקי אמת יחד בראש השנה, על ידי זה נתתקנה האמונה בשלמות" (שם, ח"ב ה-טו).

רבינו הקדוש גילה (בלקו"מ ח"א י"ג וכ"ג ועוד) שהאמונה סותרת למיריות הפרנסה וטרדת קושי השגת הממון. מיריות זו וחוסר הבטחון, כמוהם כשבעים עבודות זרות חלילה. זהו תוקף הרע שעלינו לתקן בראש השנה מחטא אדם הראשון שנגזר עליו 'בעצבון תאכלנה' (ראה לקוטי הלכות יבום א' ב'), ועל כך מיועד חלק נכבד מעבודתנו בראש השנה בו חטא אדם הראשון ואנו מתקנים אז את פגמי האמונה.

לא יתכן שנשתמש חס וחלילה במיריות זו של מיריות העדר הממון, בתואנה של חוסר אמצעים לנסוע לרבינו הקדוש. זוהי סתירה בעצם מהות הנסיעה הקדושה הזאת. נזכור את צעקתו של רבי אברהם ב"ר נחמן בתפילתו: "היה נא בעזרי לבלי לסור מדברי אדמו"ר ומוהרנ"ת ז"ל אשר הודיעו עוצם האיסור שבתאות ממון להיותה שקולה כשבעים עבודות זרות, ושגם ההרהור והמחשבה שבזה קשה ומקלקל כהרהור פגמי קדושה ח"ו, עזרני מעתה לבל אשכח בזה ולכל אביט על שום מצות היצר בזה".

'נאר בטחון' - בשמחה בטוב לבב ובאמונה נסלול את הדרך בעזרת ה' בגשמיות וברוחניות לראש השנה הקדוש שלו.

העזרים

פניני אור

אמרות טהורות מרביה'ק ותלמידיו

בעקבות משיחא בסוף הגלות, צריכים להזהר מאד להניח תפלין דרבנו תם, כמו שזהירנו כל הצדיקים האמתיים שהיו בגמנו.

(ליקוטי הלכות)

לבו ללחמו בלחמי

בהמשך דבריו (בלקו"מ שם, אות ג') מבאר רבינו הקדוש שבושה זו מתבטאת גם בעת האכילה. "זאם היה להאדם בושה היה מתבייש מלפניו יתברך אפילו ליקח המאכל לתוך פיו, כי איזה זכות יש לו שיהיה לו אוכל". מה טיבה של בושה זו בעת אכילה דוקא? אלא - מבאר רבי נתן שם - ש"על ידי האכילה נתגדל החומר והיישות, וכשנתגדל ונתרבה החומר והיישות אזי יכול ח"ו להתעלם ולהתמעט אצלו בחינת האין שהוא בחינת שפלות". החיים הנצחיים תלויים בהכרת השפלות ולעומת זאת האכילה יכולה לגרום להגדיל את היישות והגאווה בלב האדם. וכמו שאכן מבואר בפרשתנו "פן תאכל ושבעת - ורם לבבך ושכחת". אכילה שכזו לא די שלא מביאה חיים נצחיים, אלא היא שורש הניתוק מחי החיים והיא עיקר המוות ח"ו, הן מוות רוחני של 'רשעים בחייהם קרויים מתים' והן מוות גשמי חלילה. וכפי שאירע אצל אדם הראשון שאכילתו גרמה לו להתנשאות ובעקבותיה בא המוות לעולם. כי באמת עיקר האכילה הוא בשביל החיים "כי עיקר החיים של האדם הוא על ידי האכילה, אבל כשאוכל בגשמיות בלי בושה שאזי נתגדל החומר והיישות ובא לגסות הרוח ושוכח אותו יתברך ח"ו, אזי אדרבה הוא מת ח"ו על ידי אכילתו, בחינת כי ביום אכלך ממנו מות תמות".

וכך גם כותב רבי נתן במקום נוסף (תפלין ו-י): "כי בוודאי צריכים להמשיך על עצמו בושה גדולה בשעת האכילה, כדי לזכות אז דייקא לחיים נצחיים שהוא ענוה שנמשך על ידי הבושה, שהוא בחינת תשובה. ועל כן הזהירה תורה ביותר שלא יבא לידי גסות על ידי האכילה, כמו שכתוב 'פן תאכל ושבעת - ורם לבבך', כי משם עיקר המיתה רחמנא ליצלן, ועל כן צריכים בשעת האכילה לזהר ביותר להמשיך על עצמו בושה".

ומי שרוצה לקדש את אכילתו צריך לעורר בושה בעת האכילה, כי עיקר תיקון האכילה שתהיה בקדושה הוא על ידי הבושה" (שם). תפקידנו בעת גשתנו לאכול: לקדש את האכילה על ידי הבושה. לא רק שלא להפוך את האכילה לסיבת גאווה והתנשאות אלא להיפך, לעורר בושה דוקא בעת האכילה, לעצור ולשלוט את עצמנו: "איזה זכות יש לי שנותנים לי לאכול", מכח מה אני בא ונוטל כח חיוני מעולמו של הקב"ה, וכי עשיתי רצוני דיו שאני זכאי לאוכל עתה? וכי האוכל שייך לי להנאתי, הלא כל החיות בעולם הזה נועדה רק כדי לעבודו יתברך ואם אינני כרצוני כראוי באיזו זכות אני בא לאכול?!

כמובן, שהקב"ה חנון ורחום ורוצה בתשובתנו ומבקש להחיותנו אף שלעת עתה אנו רחוקים, אבל זו עצמה מצות התשובה, שנתבייש מעט ולא נמשיך בשגרת אכילתנו כאילו לא אירע דבר, אלא נשפיל את גאוננו ונזכור שאנו אוכלים לחם חסד חנינם.

ובושה זו מקדשת את האוכל ומצילה מרעל הגאווה שיכולה לבוא מהאכילה, ובהמשך דברי רבי נתן שם "ועל כן עיקר תיקון האכילה בקדושה הוא על ידי בושה שהוא בחינת תשובה. וכשאוכל בבחינה זו, שמתבייש בעצמו להושיט המאכל לפניו, אזי על ידי אכילה כזו ניתוסף לו חיים באמת, בחינת חיים נצחיים שזהו עיקר החיים".

מעיק לו על לבו, צר לו מפני חובותיו הרוחניים והגשמיים, נפשו מבקשת להשתחרר מעט מן המעמסה הרובצת עליו, וכמו מאליו הוא נמשך לאכילה ושתיה, אולי התענוג הזה יסיח דעתו משפלות מצבו...

מחשבתו הטבעית ודעתו של האדם בכל התחומים והעניינים רחוקה מן הקצה אל הקצה מדעת התורה והצדיקים, וכך גם בענין האכילה. לפי ראות עיני בשר, כל מהותה של האכילה היא: הגאת חיך ותענוג גוף. ולעומת זאת, התורה הקדושה מגלה שזמן האכילה היא עת גבוה מאד, ויש לגשת לכך באחריות ורוממות מופלאה. אחרת, יכולה היא שתפיל חלילה מאד.

כל יראתו של האדם תלויה בקדושת האכילה (ראה לקו"מ ח"ב א-ד), וכנגד זה, כל נקודה של פריקת עול חלילה נובעת מאכילה שלא בקדושה, וכפי שחז"ל (בילקוט שמעוני דברים פ"ב) מגלים על הפסוק 'וישמן ישרון ויבעט' - "לפי השקע הם מורדים", כל המרידות שבני אדם מרדו בקב"ה ופרקו עולו היו על ידי אכילה. המדרש מונה שם רשימה ארוכה; דור המבול, דור הפלגה, אנשי סדום, דור המדבר, כולם לא מרדו אלא מתוך אכילה ושתיה. וכך גם מזהירה התורה בפרשתנו, שהאכילה יכולה להביא לגאווה ולשכחת ה', ובהמשך דברי חז"ל שם: "אמר להם משה לישראל, כשאתם נכנסים לארץ אין אתם עתידים למרוד אלא מתוך אכילה ושתיה ומתוך שלווה, שנאמר פן תאכל ושבעת ובקרך וצאנך ירביון, מה נאמר בהם ורם לבבך ושכחת את ה' אלהיך".

על האדם להילחם להתקדש בעת אכילתו ולהפוך את האכילה לסיבת התקרבות לה', ותחילתה של התקדשות זו היא, שלא לאכול לשם תאוה גרידא אלא לסיבת החייאת הגוף כדי שיוכל לעבוד את ה' כראוי, וכדבריו של הר"ק מטשעריץ (נחת השולחן, אור"ח קס"ז בציעת הפת): "שעת אכילה הוא שעת מלחמה כמבואר בזוה"ק, וע"פ פשוט צריכים ללחום אז עם תאוותו שהיא רק מצד היצה"ר, ולקיים מה שאמרו רז"ל 'סעודה שהנאתך ממנה משוך ירך ממנה'".

אבל רבי נתן (בהלכות ערלה ה"ב) מוסיף התבוננות נפלאה במהות עבודת קדושת האכילה ההמוזה בפרשתנו:

רבינו הקדוש מלמד כי עיקר החיים הנצחיים של כל אחד תלויים במידת השפלות שסיגל לעצמו במשך ימי חייו. ככל שזכה להרגיש שפלותו ולהתבייש מפני ה', כן הוא זוכה להיכלל בחיים הנצחיים של עולם הבא. "כי עיקר התענוג הנפלא שהוא חיים נצחיים של עולם הבא אי אפשר לקבל רק על ידי השפלות והענוה האמתית של כל אחד, וכפי שמבטל ומשפיל עצמו באמת יזכה לחיות ולקבל התענוג של עולם הבא" (קצ"מ, ח"ב עב-א) ורבי נתן (שם בהל' ערלה ה"ב) מוסיף: "כי עיקר התכלית הוא להכיר הבורא יתברך, ואי אפשר לדעת אותו יתברך, שזהו עיקר החיים הנצחיים, כי אם על ידי השפלות. כי אי אפשר להשיגו יתברך ולדעת אותו יתברך כי אם כשזוכה להיות בבחינת אין ממש, בתכלית השפלות באמת".

לתגובות והערות
3323796@gmail.com
ניתן לקבל את העיון באימיל מידי שבוע

הדל"נ 6:47 - נין החמה 6:00 - מוזיק"ש 8:32
צאת השבת 8:00 - צאה"ש לר"ת 8:39

מפרסמין עושי מצוה!

כלשון הרמ"א ש"ראוי לעשות כן", וכהסבר הט"ז, ומאותו זמן קיבל על עצמו לקיים פסק הרמ"א ולפרסם את שמו על כל דבר שמקדיש לצרכי רבים, כי היכי דלא ניפוק מיניה חורבא, אע"פ שמצד עצמו אינו חפץ כלל בפרסום].

והנה, המקור לדברי הרמ"א הם בתשובת הרשב"א, אשר שאלוהו שם על אודות מי שבנה ביהכנס"ם משלו, ורוצה שיכתבו את שמו עליה. וכתב:

"איני רואה שיוכלו הציבור לעכב מן הדין ולא מן הראוי מכמה צדדין. כי המקדיש והבונה משלו לשמים, מי מעכב על ידו מלהזכיר שמו בשלו. ובהקדשו אין אדם מעכב בשל חברו ובנכסיו על חברו. ועוד, דבכמה מקומות בקהילות הקודש שנוהגין כן, גם במקומו הוא כתוב בכותל ההיכל. וזו מידת חכמים היא, ומדת וותיקין, כדי ליתן שכר לעשות מצוה. ומידת התורה הוא שהיא כותבת ומפרסמת עושה מצוה. ואם התורה עשתה כן, צריכין אנו להלך אחר מידותיה של תורה, שהן דרכי נועם".

ומביא שם כמה ראיות מן התורה ומדברי חז"ל שנוהגים לפרסם עושי מצוה (עיי"ש) ומסיק וכותב [מה שכבר הזכרנו במאמרינו הנ"ל]: "מכאן אתה למד שהיו נוהגין לכתוב כן שמות המקדישין לשמים, להיות להם לזכרון טוב על מצוות, ולפתוח דלת לעושה מצוות".

כלל הדברים:
המתפאר בצדקה שנותן, מאבד שכרו ונענש עליה. אך מאידך, המקדיש דבר לצדקה ראוי לכתוב את שמו עליה.

אחר שכתב הרמ"א "לא יתפאר האדם בצדקה שנותן. ואם מתפאר, לא די שאינו מקבל שכר, אלא אפילו מענישין אותו עליה" - הרי הוא ממשיך וכותב: "ומכל מקום מי שמקדיש דבר לצדקה, מותר לו שיכתוב שמו עליו שיהא לו לזכרון, וראוי לעשות כן!". הרי לנו שפסק הרמ"א הלכה למעשה, שראוי לעשות כן, לכתוב את שמו על הדבר שהקדיש לצדקה.

והטעם מדוע "ראוי לעשות כן", כתב שם הט"ז (ס"ק ד'): "ונראה הטעם, דנפקא מינה מזה, שאז לא יוכלו הציבור לשנות אותו דבר למידי אחרינא, וכמו שכתב רמ"א סי' רנ"ט סעיף ג'".

והיינו, שבסימן רנ"ט נפסק להלכה: "ישראל שהתנדב נר או מנורה לבית הכנסת, אם נשתקע שם בעליה מעליה שאינה נקראת על שמו, יכולים הציבור לשנותה אפילו לדבר הרשות, (אפילו אם גם המתנדב מוחה). ואם לא נשתקע שם בעליה מעליה, אין יכולים לשנותו לדבר הרשות, אבל לדבר מצוה יכולים לשנותו". ועל זה כתב שם הרמ"א: "וכל זמן ששם בעלים חקוק על הכלים שנתן, לא נשתקע שם בעליה". ולפי"ז מובן מדוע ראוי לכתוב שם הבעלים שנידבו דבר זה לצדקה, כדי שלא יוכלו הציבור לשנותו למידי אחרינא, והבן.

[ואותו תלמיד חכם שהעירנו לכל זה, סיפר לנו בדבידיה הוה עובדא, שהוא תרם מממונו עבור איזה ענין חשוב של הקדש לצורך רבים, ולא עלה על דעתו לפרסם עליה את שמו, כי רצה שיהיה הכל בהצנע לכת. ואחר כמה שנים, באו איזה נוגעים בדבר ורצו להפקיע אותו הדבר שתרם, להשתמש בו לצרכים אחרים (ואין כאן המקום לפרט פרטי העובדא) והיה לו צער ועגמת נפש גדול מזה. וכשהתייעץ עם דיין חשוב, אמר לו: דע לך שצער זה מגיע לך מפני שלא קיימת דברי הרמ"א בשו"ע! כי היה לך לפרסם את שמך על אותו דבר שהקדשת,

הבהרה והשלמה בענין פרסום שם המתנדבים לצדקה

לפני שבועיים הארכנו במדור זה בענין 'הצנע לכת' בנתינת צדקה, ועד כמה חמור הדבר להתפאר בצדקה שנותן, והעתקנו לשון הרמ"א בשו"ע הל' צדקה (יו"ד סימן רמ"ט סעיף ג') שפסק להלכה: "לא יתפאר האדם בצדקה שנותן. ואם מתפאר, לא די שאינו מקבל שכר, אלא אפילו מענישין אותו עליה" (והוא מדברי הסמ"ג שהובא בבית יוסף). והארכנו להביא עוד כמה לשונות, הן מהזוהר הקדוש והן משאר ספרים הקדושים, עד כמה מגונה ומאוס מי שנותן צדקה כדי לפרסם שמו על גבי בתי כנסיות וספרי תורה וכיו"ב.

אמנם, אחר פרסום המאמר העירנו תלמיד חכם אחד שעלינו להיזהר לכל תצא תקלה מתחת ידינו, שלא יהיה משמע ח"ו זלזול בכל אלו התורמים לצדקה ומנציחים את שמם על גבי בתי הכנסיות וכיו"ב, כי אמת, כבר הבאנו במאמרינו הנ"ל את דברי הרשב"א שכותב בתשובותיו: "מכאן אתה למד שהיו נוהגין לכתוב כן שמות המקדישין לשמים, להיות להם לזכרון טוב על מצוות, ולפתוח דלת לעושה מצוות".

וכל מה שכתבנו שם, היה רק על אודות אלו שמטרתם בצדקותיהם הוא כדי לפרסם את שמם ולהתפאר, אשר דבר זה מגונה. אך לא על מי שתורם לצדקה לשם שמים, ומפרסמים את שמו לזכרון טוב.

אך מחמת ששם לא הזכרנו זאת אלא בקצרה, אמרנו להשלים את היריעה ולהרחיב מעט את הדיבור בזה.

ובכן:

שם בשו"ע (יו"ד סימן רמ"ט סעיף ג') בהמשך אותו סעיף עצמו -

פניני התחזקות והתעוררות שנערכו ונעבדו מתוך אוצרות שיהדותו של הגרי"ם שבטער שליט"א

שביבי אור

דרכי הלימוד

אולם שוב ראיתי בהסכמת הגאון רבי מנחם זעמבא זצ"ל על הספר ילקוט נחמני, שמחלק ואומר וז"ל: "ראיתי חידוש בדברי רבינו הרב מלאדי זצ"ל בליקוטי תורה ויקרא שכתב דגם לדעת המג"א בא"ח דאם אינו מבין לימודו אינו מקיים בזה מצות תלמוד תורה - באגדה אינו כן, דשם גם בלי הבנה מקיים מצות לימוד".

ובא הכתוב השלישי שהוסיף עליהן בספר רחמי אב כתב וז"ל: "מי שלא זכה ולא השיגה ידו בתורה או מי שטרוד מאד בעסקיו ודאגות ואין דעתו צלולה ללמוד בעיון, שילמוד בכל יום דף גמרא ופרק משניות באמירה בעלמא, כלומר הזוהר שאף שאינו מבין מאי קאמר האמירה בעלמא הוא תיקון גדול לנשמתו, כי הלשון מסוגל לנפש, ובלתי ספק שישאר עכ"פ קצת בלבו".

ומסיים: "ואני הכרתי סנדלר אחד שלא היה לו יד בלימוד והיה גומר בכל שנה סדר הש"ס באמירה בעלמא והיה צלם אלקים על פניו כאחד הגדולים" ... ע"כ. וכמו שאמר רבינו שאין שורה צלם אלקים על הפנים עד שגומרים את הש"ס.

עכ"פ כדאי לכל מי שאינו בטוח שיוכל לגמור את כל התורה במשך ימי חייו [ומי יוכל להבטיח זאת?...] שיקבע לו זמן מיוחד, לכל הפחות חצי שעה בכל יום, שמלבד כל סדרי לימודיו יעבור באמירה את הש"ס בבלי, ירושלמי, ספרא ספרי, תוספתא, מכילתא, זוהר, תיקונים, מדרשים, ומאן דאחיד באורייתא אחיד בקודשא בריך הוא [ועיין בשו"ע הרב פ"ב סעיפים י'-ג', שם מתבאר ענין זה היטב הלכה למעשה].

הוא שיכניס במוחו הרבה מחכמות וידעיות התורה. וזה נעשה בשני אופנים: על ידי הלימוד העיוני, שעוסק בו בחלק מהיום, ועל ידי לימוד הבקיאות. ועל ידי שניהם מעשיר את שכלו בחכמת התורה.

לכל זמן

וצריכין להדגיש, והדבר מובן מאליו, שכלל זה לא נאמר לצעירים שצריכים תחילה להקדיש הרבה מזמנם לחדד את מוחם ולהרחיב את כשרונותיהם ולקבל ממוריהם דרכי העיון האמתי והבנת הפשט על בוריו - שיתרגלו לא להטעות את עצמם, ולשקוד בכך כמה שנים, ורק אחר כך יוכלו למלאות כריסם בש"ס ופוסקים ובפרד"ס על דרך הנה"ל.

גרסה נפשי לתאבה..

האמורא רבא שהיה מעניק עיון בדורו, כדאמרינן בגמ' (שבת פ"ח) כשהיה רבא מתעמק בלימודו - היה ממעך אצבעו ברגלו, והיה הדם ניגר ממנה, ולא היה מרגיש בזה מרוב התאמצותו בעיון בתורה, עם כל זה הוא בעצמו אמר במקום אחר (ע"י ט"ו) "לעולם ליגרים אינש ואע"ג דמשכח ואע"ג דלא ידע מאי קאמר שנאמר גרסה נפשי לתאבה..".

והחיד"א כותב ע"ז שמכח מאמר חז"ל זה יש החולקים על המגן אברהם שכתב שבאם אינו מבין מה שלומד הרי זה לא נקרא לימוד, והחיד"א עצמו פוסק שאם מבין פירוש המילות מקיים מצות לימוד. ולכאורה משמע שסובר שזה גם לדעת המג"א.

חשיבות הבקיאות

רבינו מאריך בשיחות הר"ן (אות ע"ו) אודות חשיבות הלימוד בבקיאות, דהיינו להבין הדבר במקומו, ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד אל יעמוד הרבה שם, וילמוד יותר להלן, וע"פ רוב אם ילמוד הרבה ידע אח"כ ממילא מה שלא הבין בתחילה, דהעיקר הוא הלימוד וכו', עיי"ש. ודברים אלו יש להם יסוד איתן בהררי קודש בדברי רבינו האר"י ז"ל, שכתב - אחר שמפליג בתיקון הנעשה ע"י לימוד העיון, מסיים וכותב שמכל מקום - העיקר הוא לעסוק ולקרות בתורה עצמה, בגמרא, בהלכות ובמדרשים. ומי שמסוגל ללמוד עיון - לימוד רק שעתיים עיון, ומי שאינו מוכשר לכך - ילמוד רק בקיאות.

התמדת הקריאה

וגם הרמב"ם בפירושו על המשנה באבות [פ"ג-משנה ה'] "כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות" וכו', מפרש הרמב"ם: "עול תורה - התמדת הקריאה", שיקבל האדם על עצמו להתמיד ללא הרף בלימוד התורה, לקרוא את דברי התורה הקדושה פשוטו כמשמעו! שיהיה פיו תמיד כריחיים העסוקים לטחון. כך יהיה תמיד בתוך"ק. ואת זה צריך לעשות 'בשבתיך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך', בכל המקומות והזמנים שנמצא בהם האדם, תמיד יש לעסוק בתורה בפיו, במקרא, במשנה ובגמרא, בהלכה, באגדה ובספרים הקדושים.

הכלל היוצא מדבריהם ז"ל, שהעיקר במצות לימוד התורה

מזוזה שאינה חלקה וישרה

שאינן המזוזות חלקים.

והנה **הלבוש** (סי' רפז ס"א) ביאר הטעם שצריך המזוזה להיות ישרה וחלקה, לפי שאין דלת יכולה לשקוף על מזוזות ומשקוף שאינם ישרים, ואם כן גם בנדון דידן שמתקני התלייה מעכב שקיפת הדלת אינם נקראים מזוזות. אבל **החזון איש** (שם ואו"ח סי' ע סק"ה) כתב הטעם דאבן נכנס ואבן יוצא נראה כהירוס ולא כפתח, וכן נראה מהערוך **השולחן** (שם), ואם כן יש לומר שבנדון דידן שנעשה לכתחילה בנוי בתוכנית מסויימת ולא כפירצה שהי' זה בכלל מזוזות. אבל מצד שני יש סברא לומר דאדרבה כיון שנוקבע שם וויס לתלייה הרי זה מוכיח שלא נעשה לשם פתח, וכן נראה מדברי **החזון איש** (שם) שכתב דהכל תלוי לפי עניינו וטבעו.

וכיון שלא היה דלת למזוזה אפשר לצרף עוד שיטת **הרמב"ם** (הל' תפילין ומזוזה פ"ו ה"א) המובא ב**שולחן ערוך** (סי' רפז סט"ו) שפותר פתח שאין לו דלת ממזוזה, ויש לומר דהוי ספק ספיקא, אולי הלכה כהרמב"ם, ואולי הוי כאבן נכנס ואבן יוצא שפותר להרבה פוסקים. אך **בשדי חמד** (מערות ס' כלל מג) דן לומר שאין אומרים ספק ספיקא לענין חיוב מצוה, וכן הביא **הדרכי תשובה** (סי' קי ס"ק שכז) בשם כמה פוסקים.

אכן נראה דלפי מה שכתב **הפתחי תשובה** (שם סקט"ו) בדבריה שכוונה שאינו רק חיוב דרבנן יש להקל בפתח בלי דלת מספק דרבנן, אף דלשיטת **הש"ך** (שם סק"ח) דירה שכוונה חיובה מן התורה (עי' תוס' מנחות מד. ד"ה תלית), מכל מקום בהצטרף שאין המזוזה ישרה יש לסמוך על ספק ספיקא לפטור ממצוה, וכן משמע ב**מקדש מעט** (סי' רפז סק"ג).

להיזהר מחשש איסור הטמנה

אין היתר רק להניח המאכל עם הקדירה כמו שהיא, ואסור להוסיף על המאכל גיליון נצמד או גייר כסף או מגבות מכל הצדדים באופן שזה 'אסור משום הטמנה' (א), אם אינו מכסה מכל הצדדים מותר כמבואר סי' רג ס"א, וכן אם עושה כן רק לשמור המאכל אין חשש כמבואר בסיומן רנז ס"ב).

להיזהר מחשש איסור גולד

יש להיזהר מ'איסור גולד'. - לכן אם המאכל הוא דבר קרוש שנימוח על ידי חום האש אסור להניח כנגד האש משום איסור גולד, אלא אם כן במקום צורך (שם סט"ז).

להיזהר מחשש איסור והיתר

כמובן שיש להיזהר גם שלא להיכשל ב'איסור בשר בחלב', ובסכנת 'בשר ודגים'. - לדוגמא: אין להניח חלה על קדירת בשרי כשעתידי לאכלו עם חלב בסעודת מלוה מלכה (אבל אם לא יאכלו עם חלב מותר. דהוי דבר מועט ליומו עי' יו"ד סי' צז ס"א). כך גם יש להיזהר שלא להניח טס דגים על קדירה עם בשר באופן שיש לחשוש שיפול קצת מהדגים לתוך סיר הבשר (עי' יו"ד סי' צה ס"ה). ואם הדגים נוגעים בסיר הבשרי רק מבחוץ אין חשש סכנה בדיעבד, עי' פמ"ג בשפ"ד יו"ד סי' קח סק"ח).

בפרשטנו נאמרה מצות מזוזה בפסוק 'וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך'. ושיטת **הריטב"א** (עירובין יא: ד"ה וא"ת ובקנה) שאין חיוב מזוזה רק בפתח שיש קנים מיוחדים בשני צדדי הפתח, ואם אין פצים רק שאבני הכותל בנוי בצורת הפתח פטור ממזוזה. אמנם שיטת **שאר הפוסקים** שגם הכותל עצמו נחשב כמזוזה (רש"י מנחות לד. ד"ה עדי), וכן פסקו **הדרן החיים** (הל' מזוזה ס"א) **הקיצור שולחן ערוך** (סי' יא ס"א) ו**החזון איש** (יו"ד סי' קעב סק"ב).

אכן צורת הפתח אם הכותל אינו מסיים בשוה ועשוי בצורה שאבן נכנס ואבן יוצא כתב **הטור** (סי' רפז ס"א) שאינו נחשב כצורת הפתח ופטור ממזוזה. וכן פסק **המקור חיים בתיקון עירובין** שצורת הפתח שאינה חלקה ממש אינו נחשב כצורת הפתח. ואף שלא נזכר דין זה בשולחן ערוך לא בהלכות מזוזה ולא בהלכות עירובין, כתב **הערוך השולחן** (שם ס"ג) שמסתבר שכולם מודים בזה. אמנם **במשנה ברורה** בהלכות עירובין (סי' שסג ס"ג) קיג ושה"ש (צ"ט) הביא שיטה המחמירה אם האבנים קרובים זה לזה פחות מג' טפחים שזה נחשב כצורת הפתח מדין לבד. והגר"י **בליז** ז"ל בספרו **חובת הדר** (פ"ז הע' ה) פסק לקבוע בלי ברכה.

והנה מעשה שהיה באחד ששכר דירת מגורים והפכו לחנות מסחרי, וכאשר שיפץ את הדירה עשה שינוי בשני מזוזות הפתח שבין שני חדרים, והתקין במקום המזוזות פצים רחבים של עץ שיוצא מתוכם שורות שורות של מתקני תלייה כמין וויס. ולפי הנ"ל יש להסתפק האם וויס האלו מבטלים את צורת הפתח מאחר

להיזהר מאיסורים הכרוכים

כל האמור היא רק מצד חשש 'איסור שהייה וחזרה', אבל בנוסף לזה צריכים להיזהר שלא יהא כרוך הדבר באיסורים אחרים, כדלהלן:

להיזהר מחשש איסור בישול

יש להיזהר מ'איסור בישול'. - לכן אין היתר בכל הנ"ל רק אם המאכל כבר נתבשל כל צרכו, שאז אין בישול אחר בישול, אבל אם לא נתבשל כל צרכו או שיש רכיבים שלא נתבשלו אסור בכל אופן להניח סמוך לחום האש אפילו אם אין היד סולדת שם, שחום האש מקרב הבישול (סי' רג ס"א) עי' ביה"ל סי' שיש ס"ד ד"ה היא גמר, וכאן גרע טפי). וכן אפילו אם נתבשל כל צרכו אין היתר רק **בדבר יבש**, או דבר לח שלא נצטנן לגמרי, אבל רוטב צונן אסור להניח במקום שיוכל להגיע ליד יד סולדת משום חשש בישול, דבדבר לח יש בישול אחר בישול (סי' שיש סט"ו, ועי' משנ"ב ס"ק קח דאפילו לזמן מועט אסור, ובחי' אדם כלל כ' דין י' הקיל במקום צורך גדול). בנוסף לזה יש להיזהר לפעמים גם במאכל יבש מבושל שאם על ידי שמניחו סמוך לאש משתנה טעמו ונרגש כצלי, אסור משום חשש **צלי אחר בישול** (עי' ביה"ל שם ד"ה והוא יבש וחזרו' סי' לז סק"ז).

הנחת מאכלים על גבי האש בשבת

איסור שהייה וחזרה

השבוע למדנו בסיומן רנ"ג דיני שהייה וחזרה בשבת, ומתבאר שם שאסור חז"ל להשהות מאכלים שלא נתבשלו על אש מגולה בשבת מחשש שיבעיר בעל הבית בגחלי האש בשביל לחמום, וכן אסור להחזיר מאכלים על האש לאחר שהורידוהו מן האש רק בתנאים מסוימים, מחשש אולי כאשר יחזיר בעל הבית את המאכלים על האש יראה שאין האש די בווער לחמם המאכל ויבעיר באש, ואפילו אם לא יבעיר עצם הנחת המאכלים על האש בשבת אסור משום שנראה כמבשל.

האופנים שמותר ליתן לכתחילה בשבת

אמנם יש כמה אופנים שבהם מותר גם בשבת להניח מאכלים על האש, ולא חששו שהבעל הבית יבוא לחתות ולהבעיר האש, וכן לא חששו שהנחת התבשיל נראה כמבשל. נבאר כאן מה הם האופנים המוזכרים בשולחן ערוך להיתר, ואין דבר זה מצוייר בזמננו למעשה.

א. כנגד האש

בסימן שי"ח (סט"ו ומשנ"ב סקצ"ד) נפסק שמותר להניח מאכל כנגד המדורה, דכיון שאין הדרך לבשל בצורה כזה אין נראה בהנחתו משום מבשל, רק צריך להרחיק קצת את המאכל מן המדורה להיכיר שלא יבוא לחתות באש.

ומטעם זה מותר להניח חלה כנגד הפלטה בליל שבת כדי שיתקשה הלחם ויהיו צנינים בשביל סעודת שחרית, דכיון שאין מניחו על הפלטה רק מן הצד במקום שאין הדרך לבשל שם אינו נראה כמבשל, וכן אין בזה חשש של חיתוי שהרי אי אפשר לשנות דרגת חומו (בש"כ פ"א הע' ריג מציין לשו"ת שו"מ מהדור"ג ח"ב סי' כ שהחמיר בזה משום מקשה דבר רך, והגרש"א ז"ל אמר שאין להוסיף על כללי חז"ל שאין אפיה אחר אפיה, וכן עיקר). וכן מותר מטעם זה להניח מאכל [יבש, או לח שלא נצטנן לגמרי] על גבי מערכת הסקה ותנורי חימום בשבת כדי לחמם המאכל. ואם אין בהם כפתורים לשנות דרגת החום מותר להניח אפילו על גבי ההסקה והתנור, אך אם יש בהם כפתורים צריך להרחיק קצת המאכל בשביל היכר.

ב. סמיכה

המשנה ברורה (סי' רג סקט"ו ועי' ביה"ל ס"א ד"ה מותר ובסוה"ס") מביא מחלוקת הפוסקים אם מותר סמיכה לכתחילה בשבת, כלומר: אם מותר לסמוך קדירה על דופן תנור מבחוץ, שהקדירה שנוגעת בדופן מתחממת מחום הדופן. ולמעשה פסק להקל אם יש לבבזו על הדופן להיכר (בסי' רגט). וב**שולחן ערוך הרב** (סי' פסק להקל אפילו בלי שום היכר במקום שיש צורך קצת. והטעם בזה, דכיון שמניחו מבחוץ במקום שאין הדרך לבשל אין זה נראה כמבשל, וזה בעצמו מהוה היכר שלא יבעיר הגחלים שבתוך התנור.

על פי זה יש להסתפק באלו שמניחים הטשולנ"ט על בלע"ך בשבת, ומשאיירים גז פתוח דלוק רק במקום אחד, ויש שינוי בדרגת החום בבלע"ך, שכנגד הלהבה רותח מאוד

ובשאר המקומות פחות רותח לפי קירוב וריחוק ממקום הלהבה. האם המקום שאינו כנגד הלהבה נחשב כסמיכה אל דופן התנור, או שמאחר שהבלע"ך שטוח בשטח אחיד נחשב הכל כמקום תנור אחד, ולא כסמיכה מבחוץ. והנפקא מינה בזה שלפי הצד שזה נקרא 'סמיכה' מותר להוציא חלה מהפריזע"ד ולהניחו על הבלע"ך שלא כנגד הלהבה בשבת (ולפי המשנ"ב צריך איהו היכר). ולפי הצד שכל הבלע"ך נחשב כמקום התנור אסור.

וכן נפקא מינה, שלפי הצד שזה נקרא 'סמיכה' אם הניחו את הטשולנ"ט מערב שבת על הבלע"ך שלא כנגד האש אסור לקרבו בשבת כנגד האש, שהרי זה כמניח לכתחילה על האש בשבת. ולפי הצד שהכל נקרא מקום התנור מותר (כמב' במשנ"ב סקצ"ב - אמנם עי' חזו"א סי' לז סק"י דמתייר מסמיכה לעל גבה).

ויש להעיר שגם לפי הצד שכל הבלע"ך נחשב כמקום התנור, אין זה רק במקום שהאש שולט שם עד כדי כך שיכול לחמם המאכל כשיעור יד סולדת, אבל רחוק מן האש בכדי שאינו יכול להתחמם שם כשיעור יד סולדת אינו נחשב כמקום התנור לכל השיטות, ומותר להניח שם חלה מהפריזע"ד בשבת, ובאופן שהניח שם מאכל מערב שבת אסור לקרבו בשבת כנגד האש (כ"מ במשנ"ב סקצ"ו - ולפי שיטת **השולחן ערוך הרב** (קו"א סק"ד) אם המקום שמניח שם המאכל היא יד סולדת, אף שאינו יכול לחמם המאכל כשיעור יד סולדת, נחשב כמקום התנור).

בשמירת שבת כהלכתה (פ"א דין כו) דימה דין הבלע"ך לדין סמיכה, ובשו"ת **אגרות משה** (ח"ד סי' עד אות מב) דימה דין הבלע"ך לתנור.

ג. על גבי קדירה

בסימן רנ"ג סעיף ה' נפסק שמותר ליתן לכתחילה מאכל על גבי קדירה מלאה חמין בשבת, ואין חוששים בזה משום איסור שהייה וחזרה, שהמניח מאכל מעל קדירה המתבשלת אינו נראה כמבשל, ואין חוששים שיבעיר בגחלים כיון שהקדירה מפסיק (ועי' ס"ג ביה"ל ד"ה ויהר ושו"ע סי' שיש ס"ח נ ומשנ"ב סקצ"ו ס). ומטעם זה נהוג להניח חלה או שאר מאכל יבש על גבי מיחם מים או על קדירת הטשולנ"ט.

ד. על גבי מעזיבה

כתב **המשנה ברורה** (סי' רג ס"ק פא וסס"י רנט בכללי ההלכות) שמותר להניח מאכל יבש על גבי מעזיבה של התנור, על ידי הפסק דף או עץ להיכר, דכיון שאין הדרך לבשל במקום ההיא אין זה נראה כמבשל, ומאחר שמניח דף להיכר אין חוששים שייבוא להבעיר באש (ומש"כ בביה"ל רס"י רג להחמיר היינו בכירה שהדרך לבשל שם). וכן פסק שמותר לחמם מאכל בתוך התנור רחוק מן האש על כלי המפסיק.

על פי זה כתבו **הפוסקים** שאם מניח פח או תבנית ריקה על פלטה או בלע"ך מותר להניח על זה מאכל יבש או לח שלא נצטנן לגמרי. שאפילו על הפלטה עצמה אין הדרך לבשל כל כך, ולכן אם נותנים על זה גם דבר המפסיק מותר להניח עליו אפילו לכתחילה בשבת (שה"ל ח"א סי' צא ד"ה מאחר ארח"ש פ"ב הע' קיג בשם הגרש"א ז"ל).

וְעַל לְמוֹד הַפּוֹסְקִים הַזֵּהִיר מֵאֵד מֵאֵד מִפְּלֵ הַלְמוּדִים... וְהוּא תַקֵּן מְדוּל מֵאֵד מֵאֵד...
וְאָמַר, שֶׁפֶל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מֵהֵב לְלֶמֶד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם 'פּוֹסְקִים' וְלֹא יַעֲבֹר.

בע"ה ניתן לשמוע שיעור בעמוד היומי
מידי יום בשלוחה 433 בקול אנ"ש

כי ניהם ה' ציון ניהם כל חורבותיה

הרה"ק רבי נחמן מהורודענקא זיע"א - זקנו של רבינו הקדוש

(ח)

פרי הארץ לגאון ולתפארת

מלבד בנו הרה"ק רבי שמחה זיע"א אבי רבינו הקדוש זיע"א אשר היה נחשב לצדיק גנוז מחמת רוב היעלמותו והסתרתו מעין כול בבחינת 'שביליו במים רבים ועקבותיו לא נודעו', היו לו בן נוסף בשם רבי שמשון חיים זצ"ל, וכן חתן בשם רבי יעקב יוסף (השני) מאוסטראה זצ"ל שמילא את מקומו של רבו הרה"ק רבי יעקב יוסף זיע"א מאוסטראה זיע"א.

הרה"ק רבי יעקב יוסף השני נודע כצדיק נשגב ואלים שיחרו לפתחו ונאותו לאורו. במשך ימי חייו סבל רבות מרדיפות של המשכילים ואף ישב במאסר יחד עם הרה"ק רבי אברהם מטריסק זיע"א עקב השלמותה של הידוע בקשריו האדוקים עם אנ"ש, מביא בספרו 'הבעש"ט' ובני היכלא' שיצא לאור בשנת תשכ"א: "רבי נחמן מברסלב היה מפליג הרבה בשבחו של סבו השני רבי נחמן מהורודענקא, באמרו כי הגיע למדרגתו בזכות סבו רבי נחמן, יותר מאשר בזכותו של הבעש"ט". אך דבר זה אין ידוע אצל אנ"ש.

הקשר שבין הצדיקים

להשלמת היריעה נעתיק כאן כמה מובאות מאיזהו מקומן בספרי רבינו, המלמדים אודות קשריו הטמירים והמיוחדים עם זקנו רבי נחמן. (ציון, כי החסיד המפורסם כתבא רבא רבי בצלאל לנדוי ז"ל הידוע בקשריו האדוקים עם אנ"ש, מביא בספרו 'הבעש"ט' ובני היכלא' שיצא לאור בשנת תשכ"א: "רבי נחמן מברסלב היה מפליג הרבה בשבחו של סבו השני רבי נחמן מהורודענקא, באמרו כי הגיע למדרגתו בזכות סבו רבי נחמן, יותר מאשר בזכותו של הבעש"ט". אך דבר זה אין ידוע אצל אנ"ש.)

ועיין בחיי מוהר"ן (סימן קלג) שאמר רבינו, שגם מטעם זה (מלבד הנסתרות שלא גילה כלל, כי כל דבר ודבר שעשה, לעולם לא עשה דבר בשביל טעם אחד לבדו, רק בכל דבר שעשה היה בו כמה וכמה אלפים ורבות טעמים עליונים עמוקים וגבוהים מאוד מאוד, ובפרט הנסיעה לארץ ישראל שמסר נפשו על זה מאוד מאוד בלי שיעור ועורר) הוא נוסע לארץ ישראל, כי מקודם כשהיה צריך דבר מזקנו רבי נחמן זכרוננו לברכה השוכב בארץ ישראל היה שולח את הצדיק רבי ישעיה ז"ל (מיאניב) השוכב בסמיאל

ועכשיו וכו' ואינו יכול לשלחו, על כן הוא נוסע לארץ ישראל כדי לדבר עם זקנו זכרוננו לברכה ולהעמיד עמו אופן איך יוכל לידע ממנו תמיד מה שהוא צריך לידע על ידו.

בשבחי הר"ן (ח"ב סימן יט) מובא, שבהיות רבינו הקדוש בארץ ישראל בעיר טבריה הלך רבינו זכרוננו לברכה שם על קבר זקנו רבי נחמן זכרוננו לברכה.

כן מובא בחיי מוהר"ן (סימן קיז) בשנת תקס"ה עשה רבינו נישואין לבתו מרים ז"ל בק"ק ואלטשיסק. ובשבת שלפני החתונה שקורין פאר שפיל באותו השבת היו מזמרים אז ניגון נאה והתעוררות של יראה והוא רקד על ידי זה הניגון, כי כן היה דרכו על פי רוב לרקד על ידי ניגון של התעוררות ויראה. והניגון ידוע אצלנו, ואמר אז שהניגון הזה הוא הוא ניגון קריאה וזכרון שקורין אותם על ידי ניגון זה שיתקבצו כל הנשמות המתים כולם על החתונה - היינו שקורין כל הנשמות המתים הצדיקים הקדושים של משפחתו וכו' **וזקנו רבי נחמן ז"ל** שכולם יבואו על החתונה כמבואר בזוהר הקדוש (פרשת פינחס) שבשעת החתונה מתקבצים כולם.

וראה עוד בחיי מוהר"ן (סימן צא) - על חלום פלאי שחלם רבינו ובו מתגלה זקנו רבי נחמן מהארידענקא שבא לרבינו ומשבח אותו ואומר לו "ופרי הארץ לגאון ולתפארת", נהיה מתפארין בכם, עיי"ש.

משתמש בזכות אבות של זקנו רבי נחמן

בספר שבחי הר"ן (ח"ב סימן יא) בו מתאר את נסיעת רבינו לארץ ישראל, מסופר שם מעניין הסרסור של הספינות שאמרו לו שני האנשים (שפגשו את רבינו בדרך בעת חזרתם מא"י ורבינו העלים והסתר עצמו מהם והיו רודפים אותו עיי"ש) שרבינו מהחולקים ורוצה לנסוע לעשות גירוש שם ח"ו, ורבינו גילה לו מיד האמת ששמו רבי נחמן והוא נכד של רבי נחמן מהארידענקא.

ושם (אות כא) בעת הסכנה הגדולה בנסיעתם בחזרה מארץ ישראל הזכיר רבינו הק' את זכות אבותיו, וז"ל: אבל עצתי אמונה, מחמת אין ברירה מחמת גודל הסכנה שאנחנו עכשיו בסכנה נוראה ועצומה כזו, השם יתברך יודע שכל ימי חיי עדיין לא הייתי משתמש מעולם בזכות אבות, רק מחמת ההכרח מוכרח אני לבקש מהשם יתברך שיעשה זאת למען זכות זקני רבי ישראל בעל שם טוב זכרוננו לברכה, וזכות זקנתי אדל, **וזכות זקני רבי נחמן מהארידענקא**. ויותר מזה לא הזכיר עוד.

ושם (בסימן כג) - שהאיש שנסע עם רבינו הקדוש לארץ ישראל בהיותם בעיר ראדיש ואמר לחכם דשם שרבינו הוא נכד לרבי נחמן מהארידענקא, ושמר החכם שמחה כפולה שהזמין לו ה' לפדות אדם מיוחס כזה וכו'.

דברי תורתו שנשארו לפליטה

כאמור לעיל, מעט מזעיר מדברי תורתו מובאים בשמו בספרי 'תולדות יעקב יוסף' ו'דגל מחנה אפרים' ועוד. אולם בשנים האחרונות אסף וריכז אחד מהצאצאים הרה"ח ר' מנחם מנדל ויז'ניצר את כל דברי תורתו בקונטרס "מילי דאבות" בראש הספר "תורת חסידים ראשונים". ונדפס בבני ברק בשנת תשס"א (ציון, שלפי מחקרו, לא מקום שמוכח בספר תולדות יעקב יוסף בשם 'מוהר"ן' הכוונה לרבי נחמן מהורודענקא).

בשנים האחרונות חודשה המצבה והוכשרו דרכי גישה והסדירו את המקום שמהווה מקום תפילה לרבים.

זכותו הגדולה והקדושה תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

ר' יחיאל מיכל ב"ר יצחק מטולטשין (ח)

הסתלקותו ויוצאי הלציו

ר' מיכל נפטר בשנת תרע"ז בגיל ע"ח.

אשתו היתה שמה רחל, כמוכרז במכתבי ר' יצחק (סי' ו ט' י"ב)

אחד מבניו היה: ר' אהרן, ואנ"ש שהכירו את ר' אהרן היה מרבים לספר מעבודת קדושתו הגדולה (שיש"ק ח"ד סי' ת"ש). והנה ר' אהרן נפטר צעיר לימים והניח אחריו כמה בנים, בין בניו היה: ר' נח מברסלב, שהיה בעל מכנים-אורחים מופלג, ורוב אנ"ש שבאו לברסלב היה מתאכסנים בביתו.

גם היו לו לר' מיכל בן בשם ר' נפתלי (ושניהם, ר' אהרן ור' נפתלי, נזכרו במכתבי ר' יצחק סי' ו ט' י"ב).

ר' מיכל היה חתנו של רבי שמשון תלמיד מוהר"ת (סבו של הרה"ח ר' שמשון בארסקי), ולכן מחמת קירבת המשפחה עם ר' שמשון בארסקי נוהג היה ר' מיכל להתאכסן בשהותו באומאן בראש השנה אצל ר' שמשון גם ר' הירץ אביו של ר' אברהם שטערינהארץ לאחר שנתאלמן מזוגתו בתו של הרה"ק מטשערין נשא את בתו של ר' שמשון תלמיד מוהר"ת (שיש"ק ח"ד סי' תש"ה).

תהלים לעילוי נשמות הנפטר

בצוואת הרב מטשעהרין מובא: "אמר המעתיק: הנני להעתיק פה מה שכתב לי מחותני הנכבד ירא ושלם ר' מיכל נ"י מטולטשין אודות מה שמזמורי תהלים מועילין לנשמות המתים, מרומז בתהלים בפסוק "הלמתי תעשה פלא": "תהלים" אותיות "הלמתי", והםם בתיבה זאת כתוב במילואה, וגם תהלים גימטריא תפ"ה ר"ת ה'למתי תעשה פלא. ומה שכתוב בהא התמיה, כבר נודע להמדקדקים יש תמיהות שהן תמיהות, ודפח"ח" (צוואת הרב מטשעהרין ז"ל אות ח').

לשמוח עם הזקן...

"סיפר הרה"ח ר' אברהם שטערינהארץ ז"ל ממה שזכר מימי ילדותו אשר היה אחד מאנ"ש שנתפס והתחיל לקצץ בזקנו לישרה ולתקנה בחן של שקר, וכשנודע הדבר לדודו הרה"ח האמיתי המופלא מוהר"ר מיכל זצ"ל מטולטשין, היה אומר כי מעכשיו צריכים להתחיל לשמוח בזה אלו מאנ"ש שלא נתפסו בקיצוץ זקנם, מאחר שרואים שנפרץ הדבר גם אצל אלו שנקראים בשם חסידי ברסלב, שגם הם נכשלים בזה ה' יצילנו" (ש"ת שערי צדיק מכתב ט"ו).

שמעתי טמנו דברים נפלאים...

הרה"ח ר' שמואל העשיל פריעדמאן ז"ל זכה להסתופף על שבת אחת בבית הרה"ח ר' מיכל ז"ל ושמע ממנו כמה שיחות אשר רשםם אח"כ למשמרת בספרו "תולדות שמואל" וז"ל (דף קכ"א): "שנת תרס"ז ליל ה' פרשת תצא אחר חצות הלילה נסעתי מאדעס וכו' ובאתי שמה יום ה' לעת ערב ושם ישבתי על עגלה, ובאתי בזמן מנחה לטולטשין לבית ר' מיכל נכד מוהר"ת זצוק"ל, שבת קודש הייתי אצל ר' מיכל נ"י, וברוך השם שמעתי ממנו דברים נפלאים" (ועיי"ש בסוף הספר שהעתיק כמה דברים ממה ששמע ממנו).

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמן שווארץ שליט"א
במעמדים "אוצרות עלים לתרופה".

ברכת מזל טוב להרה"ח ר' מנחם עמרם אנשין שליט"א לדגל אירוסו בנו חב"ח"ה שמעון נ"י עב"ב בת	ברכת מזל טוב להרה"ח ר' זאב (ב"י) פראנק שליט"א יה"ד שייבו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א	ברכת מזל טוב להרה"ח נתן חיים הרשול הי"ו לדגל חולדת הבת יה"ד שייבו לבנות בית נאמן לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להרה"ח נתן סיוונה הי"ו לדגל חולדת הבת יה"ד שייבו לבנות בית נאמן לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להרה"ח מרדכי אהרן (ב"י) דאנבערג הי"ו לדגל חובנם בנו אפרים פישל נ"י לעול תורה וצדקה יה"ד שייבו לבנות בית נאמן לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה	ברכת מזל טוב להרה"ח ר' יצחק שלמה דובעניץ שליט"א לדגל נישואו בנו ח"י"ה משה נתן הי"ו עב"ב בת הרה"ח ר' יעקב יהושע זורטחימיר שליט"א יה"ד שייבו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א
--	--	---	---	---	---